

NĚMECKOJAZYČNÉ DIVADLO VE DRUHÉ POLOVINĚ 20. STOLETÍ

Německo
Rakousko
Švýcarsko

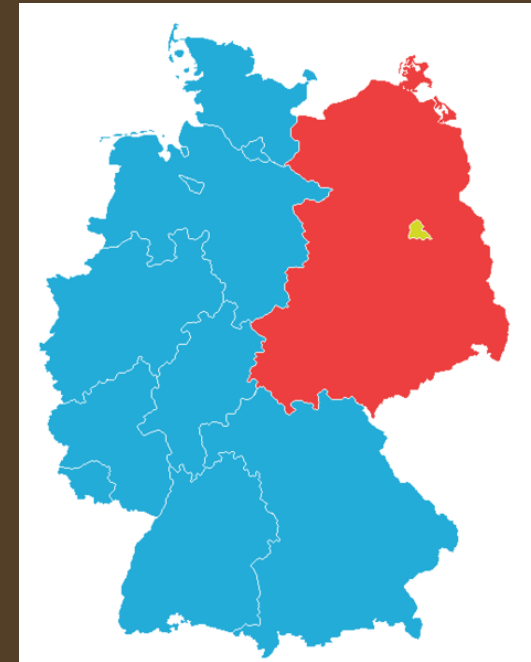
Politické a geografické členění německojazyčné oblasti 1949-1990

– Německo

- Spolková republika Německo („Západní Německo“) – 1955 suverenity, zrušení spojeneckého statutu obsazení
- Německá demokratická republika („Východní Německo“) – 1949-1990

– Rakousko

– Švýcarsko

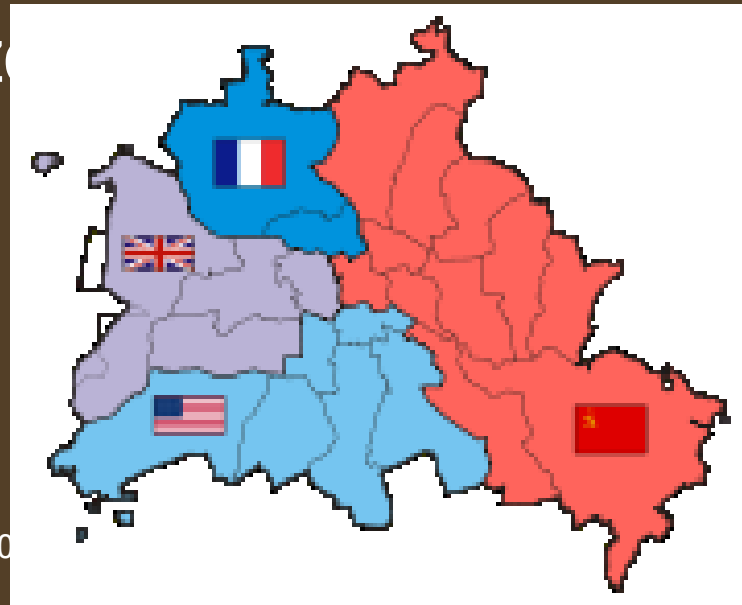
Berlín

- rozdělené město

- 4 okupační zóny:

- americká, sovětská, britská, francouzská

- 1961 – z rozhodnutí vlády NDR a sovětských okupačních vojsk sovětská zóna izolována – stavba Berlínské zdi

Berlínská zed'

Berlínská zed'

Berlínská zed'

Berlínská zed' památník obětem

Rakousko, Švýcarsko

FRIEDRICH DÜRRENMATT

Friedrich Dürrenmatt

- 1921 – 1990
- Švýcarsko
- prozaik, dramatik, esejista, malíř...

- **„Co bylo jednou myšleno, nelze vzít zpátky.“**
- **Svět je benzinová pumpa, kde není zakázáno kouření.“**

Friedrich Dürrenmatt

Divadelní hry

- Herkules a Augiášův chlív (1954)
- Návštěva staré dámy (1956)
titulní role Therese Giehse
- Frank Pátý (1959)
- Fyzikové (1962)
- Komplic (1972)
- Achterloo (1983)

Friedrich Dürrenmatt

Návštěva staré dámy

<https://youtu.be/ireFOY6ZD0k>

Friedrich Dürrenmatt

Próza, eseje

- Soudce a jeho kat (1950)
- Justice (1985)
- Labyrint : Látky I – III (1981)
- Minotaurus (1985)

Friedrich Dürrenmatt

- Problémy divadla. Bratislava 1965.
- Stati a projevy o divadle. Praha 1969.
- Goertz, Heinrich: Dürrenmatt. Olomouc 1997.

PETER HANDKE

Peter Handke

- *1942
- Rakousko; žil v Rakousku, Francii, cesta kolem světa...; nyní ve Francii
- prozaik, dramatik, filmový scénárista, překladatel...

Divadelní hry

- Spílání publiku (1965)
- Kašpar (1967)
- Svěřenec chce být poručníkem (1969)
- Hodina, kdy jsme o sobě navzájem nevěděli (1992)
- Podzemní blues (2003)

Peter Handke

Filmové scénáře

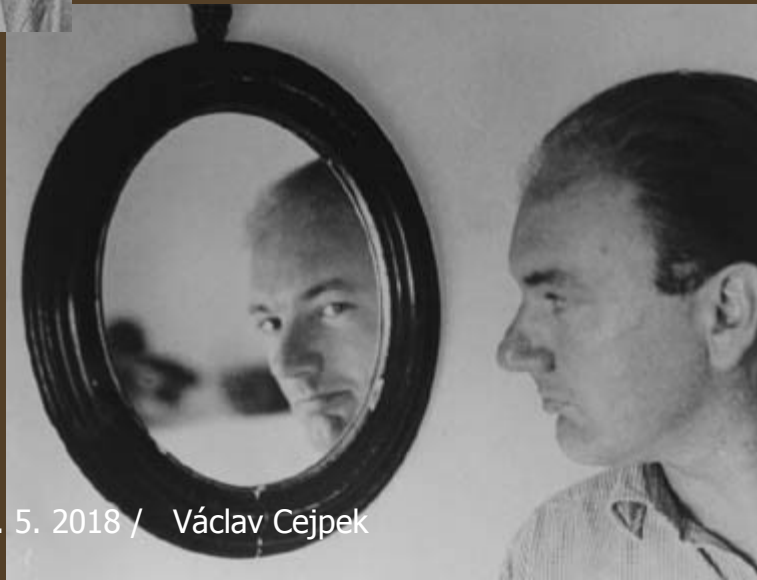
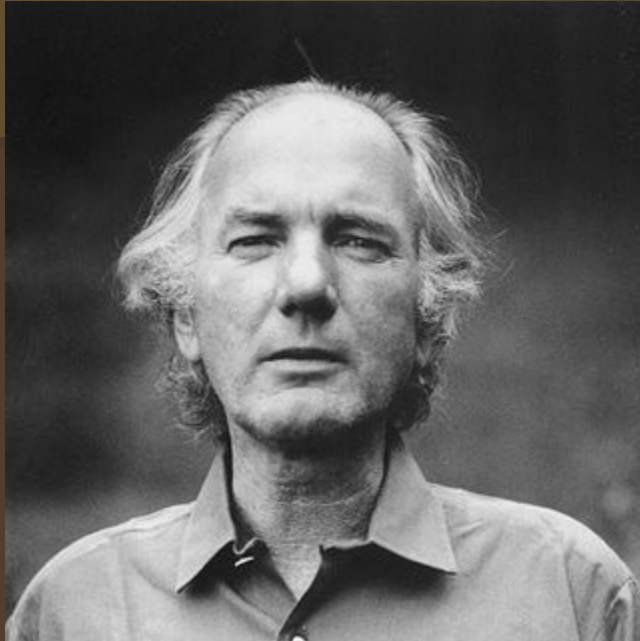
- Strach brankáře před pokutovým kopem (1970, Wim Wenders)
- Nebe nad Berlínem (1987, Wim Wenders)

Peter Handke – Spílání publiku

- <https://www.youtube.com/watch?v=duRdDqWKumI>

THOMAS BERNHARD

Thomas Bernhard

- 1931 – 1989
- Rakousko
- dramatik, prozaik, esejista...
- **„Všechno je směšné, myslí-li člověk na smrt...“**

Thomas Bernhard

Divadelní hry

- Slavnost pro Borise (1970)
- Síla zvyku (1974)
- Velikáni (1976)
- Minetti (1977)
- Immanuel Kant (1978)
- Světanápravce (1979)
- Ritter, Dene, Voss (1984)
- Divadelník (1984)
- Náměstí hrdinů (1988)

Thomas Bernhard

- Ritter, Dene Voss
- <https://youtu.be/YDnE3ZBwXNY>

Thomas Bernhard

Dramoleta (minidramata)

- Claus Peymann si kupuje kalhoty a jde se se mnou najíst
- Německý oběd

Thomas Bernhard

Próza

- Rozrušení (1967)
- Vápenka (1970)
- Mýcení (1984)
- Staří Mistři (1985)

WERNER SCHWAB

Werner Schwab

Werner Schwab

- 1958 – 1994
- Rakousko
- spisovatel a dramatik

„Před uvedením své první hry jsem byl jen jednou v divadle – a to o přestávce...“

Werner Schwab

Fekální dramata

- Prezidentky (1990)
- Lidumor aneb Má játra beze smyslu (1991)
- Můj Psímorda (1992)

Královská dramata

- Mesaliance, ale šoustáme nádherně (1992)

ELFRIEDE JELINEK(OVÁ)

Elfriede Jelinek

- * 1946
- Rakousko
- spisovatelka, dramatička
- 2004 Nobelova cena za literaturu

Elfriede Jelinek

Divadelní hry

- Co se stalo, když Nora opustila svého manžela (1977)
- Clara S. (1981)
- Nemoc aneb Moderní ženy (1987)
- Sportstück (1998)
- Bambiland (2003)

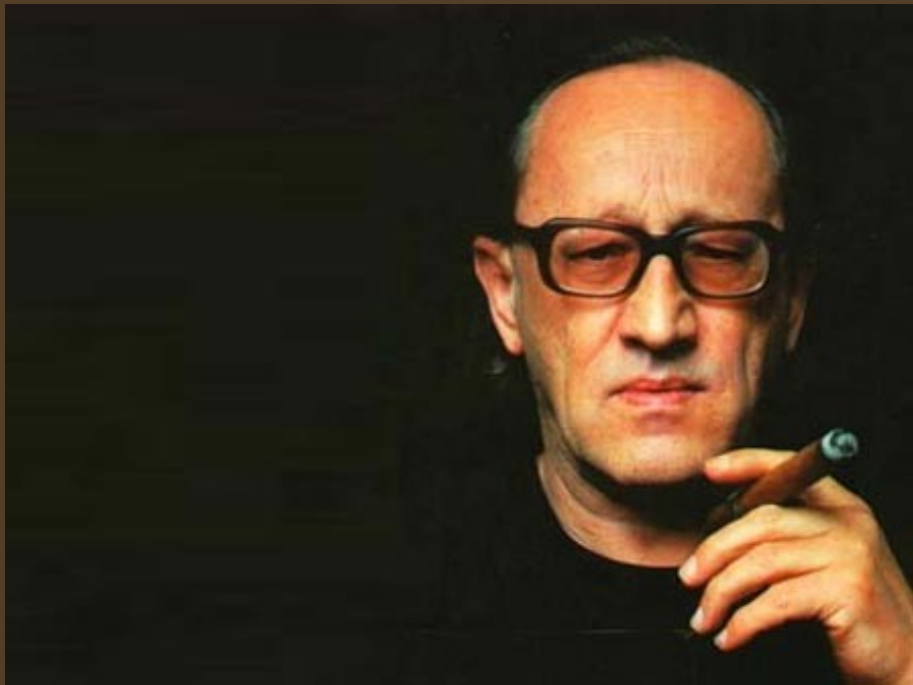

Elfriede Jelinek

Román, film

- Pianistka (2001)
režie Michael Haneke, v hlavní roli Iseabelle Huppertová

HEINER MÜLLER

Heiner Müller

- 1929 – 1995
- Německo (NDR)
- dramatik, spisovatel, režisér...

Heiner Müller

Divadelní hry

- Potlačovatel mezd (1951)
- Filoktetes (1958-1964), adaptace (Sofokles)
- Macbeth (1971), adaptace (Shakespeare)
- Život Gundlingův Bedřich Pruský Lessingův spánek sen výkřik. Hrůzná pohádka (1976)

Heiner Müller

- Hamlet stroj (1977)
- Příkaz (1979)
- Popis obrazu (1984)
- Silnice k Volokamsku (1984-1986)

Hans-Thies Lehmann

- 1944
- Germanista, divadelní vědec
- **Postdramatické divadlo (1999)**

Proměny dramatického textu

■ monologizace

- neschopnost komunikovat
- úbytek dialogu
- paralelní monology místo dialogu
- redukce textu – neartikulovanost

Proměny dramatického textu

■ ztráta textu

- mimojazykové prostředky, pohyb, vizuální vjemy...
- performativní prvky

■ odklon od dramatické formy

- „post-drama“
- mizí vnější znaky dramatu (dialog)
- mizí postavy
- narativní (vyprávěcí) techniky a prostředky místo „dramatičnosti“